

**АНОТАЦИИ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ
НА ДОЦ. Д.П.Н. РУМЯНА ДИМИТРОВА ТАНКОВА
ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРС ЗА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ "ПРОФЕСОР"**

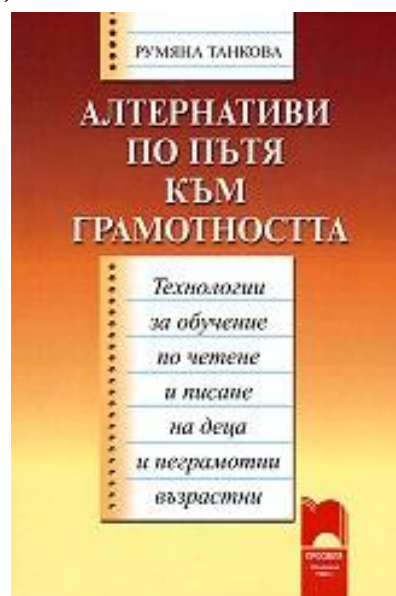
62 ПУБЛИКАЦИИ, ОТ КОИТО:

1. САМОСТОЯТЕЛНИ КНИГИ (11):

1.1. МОНОГРАФИИ (1):

1. **Танкова, Р.** Алтернативи по пътя към грамотността – технологии за обучение по четене и писане на деца и неграмотни възрастни. София: Просвета - София АД, 2012. ISBN 978-954-012709-5.

Монографията е издадена като резултат от спечелен конкурс „Научни монографии, тематични сборници, справочници, енциклопедии”, MOMH, Фонд „Научни изследвания”, договор № ДНИМ01/54 от 11.12.2011. В първа глава се анализират особеностите на процесите „четене“ и писане“, за да се определят трудностите, които малките ученици изпитват по пътя си към грамотността. Във втора глава са описани особеностите при ограмотяването в българското училище, като се очертават съществуващи дефицити и се предлагат конкретни методически решения с компенсаторен характер. В трета глава са представени шест от най-използваните в света методи на ограмотяване, като чрез критичен анализ се разкриват не само достоинства на съответния метод, но и възможните трудности, произтичащи от неговото прилагане. С оглед на това се предлагат методически решения, които оптимизират описваната технология на ограмотяване. Целта е тези методи да се проектират съобразно със спецификите на ограмотяването в България, за да бъдат приложими и в условията на българското образование. В четвърта глава се предлага авторизиран метод на ограмотяване, който отразява добрите практики в българското училище и в чужди образователни системи.

1.2. УЧЕБНИЦИ ЗА СТУДЕНТИ (2):

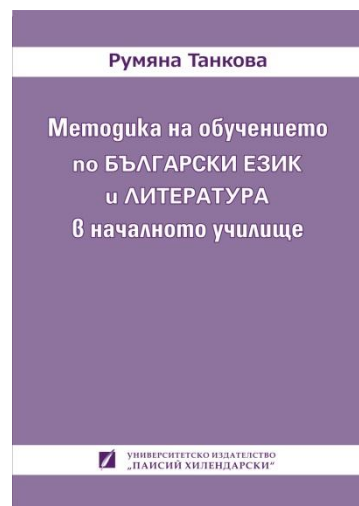
2. Танкова, Р. Методика на началното обучение по български език и литература. Пловдив: Сема 2001, 2001. ISBN 954-8833-34-4.

Учебникът представя структурата и съдържанието на учебния предмет "Български език и литература" в условията на образователната реформа, въведена с ДООИ за учебно съдържание от 2000 година. В него са обхванати четирите основни раздела в началното обучение по български език и литература - оgramотояване, езикото обучение, литературно обучение и обучение за формиране на комуникативноречевни умения. По всяка от темите са представени теоретичните основи на съответната методическа система, като интерпретацията е както от гледна точка на утвърдени училищни практики, така и от гледна точка на възможни дидактически технологии при проблемните области в обучението.

3. Танкова, Р. Методика на обучението по български език и литература в началното училище. Пловдив: Унив. изд. Паисий Хилендарски, 2016. ISBN 954-

Учебникът е ориентиран към промените, произтичащи от Закона за предучилищното и училищното образование, който влиза в сила от 01.08. 2016 г. Учебникът е съобразен и с новите учебни програми, по които ще се провежда обучението от учебната 2016-2017 година. В него са представени методическите процеси, чрез които се реализира обучението по български език и литература в началния етап на основната образователна степен. Те са разработени в контекста на новите образователни парадигми, изискващи промяна на училищното образование спрямо предизвикателствата на динамично променящия се социален свят. В този учебник, за разлика от предишния, са предложени много конкретни методически решения, за да може студентите да правят пряка връзка между теоретичните постановки и тяхната реализация в конкретна училищна среда.

1.3. МЕТОДИЧЕСКИ РЪКОВОДСТВА (7):

4. Танкова, Р. Книга за учителя по български език за втори клас. София: Просвета-София АД, 2003. ISBN 954-01-1408-X.

В книгата е описана дидактическата технология за обучение по български език във втори клас, осигурена чрез учебен комплект, включващ учебник и учебни тетрадки. Основните характеристики на предлаганата методическа система са: комуникативен характер на обучението; приоритетна ориентация към овладяване на основните правописни норми, регламентирани в учебната програма; достъпност, съответстваща на възрастовите особености на второкласниците. Всеки от уроците по български език и за формиране на комуникативноречеви умения е разработен подробно с конкретни указания за провеждането му.

5. Танкова, Р. Книга за учителя по български език за трети клас, София: Просвета-София АД, 2004. ISBN 978-954-01-2917-4.

Книгата съдържа методически насоки за обучение по български език в трети клас. В нея е представен общ концептуален модел и конкретни методически решения за реализацията на всички уроци по български език и на всички уроци за формиране на комуникативноречеви умения. Към всяка разработена урочна единица са посочени както конкретните цели на урока и очакваните резултати от провеждането му, така и методическите процеси за неговото осъществяване. Предложени са и допълнителни учебни задачи, които да се използват по преценка на учителя с оглед на лингвистичното развитие на неговите ученици.

6. Танкова, Р. Книга за учителя по литература за трети клас, София: Просвета-София АД, 2004. ISBN 954-01-1569-8.

Книгата описва цялостна система на методическа работа, насочена към изграждането на третокласника като художествено образована личност. В нея са включени всички уроци по литература, насочени към формиране на способности за адекватно художествено възприемане на литературен текст. Книгата съдържа подробни указания и относно уроците по извънкласно четене, свързани с формиране на читателски интереси и с изграждане на читателска самостоятелност.

7. Танкова, Р. Книга за учителя по български език за четвърти клас, София: Просвета-София АД, 2005. ISBN 978-954-01-2218-2.

Книгата е ориентирана към обучението по български език и обучението за формиране на комуникативноречеви умения в четвърти клас. Учебното съдържание е разработено в контекста на цялостното езиково развитие на учениците в началното училище. Осигурени са възможности за системност при организацията на методическата работа във всички уроци по темите, предвидени в учебната програма за четвърти клас. Указанията към учителя са с варианти, в зависимост от равнището на лингвистичното развитие на учениците. Това дава възможност за работа и с ученици, които овладяват българския език в условия на билингвизъм с доминиращ майчин език.

8. Танкова, Р. Книга за учителя по литература за четвърти клас, София: Просвета-София АД, 2005. ISBN 954-01-1722-4.

В книгата е разгърната дидактическа технология за развитие на уменията на четвъртокласниците да четат с разбиране литературни произведения. За всеки от уроците по литература и по извънкласно четене в четвърти клас са предложени конкретни методически

решения, които съставят цялостна система, осигуряваща напредък в литературното развитие на учениците.

9. Танкова, Р. Книга за учителя по български език и литература за първи клас към буквар „Просвета”, София: Просвета-София АД, 2007, ISBN 978-954-01-2061-4.

Книгата представя методическа система на оgramотояване, която е разгърната в дидактически план в буквара с авторски колектив Владо Попов и Мария Бунева. Тази система е изградена в съответствие със звуковия аналитико-синтетичен метод на оgramотояване, регламентиран в учебната програма за първи клас. Всеки от уроците е представен чрез конкретни методически насоки. Наред с това в книгата са описани подробно и седем урока, за които няма осигурен дидактически материал в първото издание на този буквар.

10. Танкова, Р. Наръчник на учителя в курс за оgramотояване на възрастни (български език и литература). София: Просвета-София АД, 2009.

В Наръчника се съдържат методически материали за учители, които преподават в курсове за неграмотни възрастни. Тези материали са с ориентация към слабовладеещи българския език, тъй като преобладаващият състав на групите за оgramотояване са лица с доминиращ майчин ромски или турски език. Предложена е дидактическа технология, която обхваща целия етап на оgramотояване и езиковото обучение във втори, трети и четвърти клас. Тази технология е реализирана и практически чрез свитък от работни листове по всяка от темите.

2. НАУЧНИ СТАТИИ (19):

2.1. НАУЧНИ СТАТИИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК (12):

11. Танкова, Р. Изследване на готовността за динамично четене при 9-10-годишни. - В: *Образованието и предизвикателствата на новото хилядолетие*, Пловдив: Сема 2001, 2000, с. 218 - 221. ISBN 954-8833-33-6.

Представено е изследване, чрез което се установяват трудностите на 9-10-годишните ученици пре прехода от цялостни похвати на четене към синтетично четене. На тази основа се определя готовността на изследваните ученици да се приучат към динамично четене. В съответствие с получените резултати от изследването се очертават перспективи пред началното обучение по четене с цел да се отстранят факторите, възпрепятстващи бързото четене с разбиране.

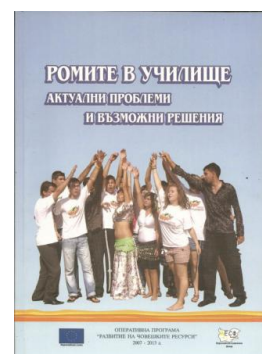
12. Танкова, Р. Специфики при обучението по писане на билингви с доминиращ майчин турски или ромски език. - В: *Технологични аспекти на интеркултурното образование*, Унив. изд. Неофит Рилски, Благоевград, 2009, с. 127 - 132. ISBN 978-954-680-654-3.

Предмет на изследване са особеностите при овладяването на писмената реч при ученици, които в непосредствената си речева практика приоритетно си служат с майчин турски или ромски език. В търсене на алтернативи на установените практики, се предлага дидактическа технология, която е съобразена с конкретните условия на билингвизъм, в които българският език се усвоява като втори след майчиния.

13. Танкова, Р. Овладяване на книжовен български език от ученици с доминиращ майчин ромски език. - В: *Ромите в училище*, Пловдив: Мидион ООД, 2009, с. 16 - 37. ISBN 978-954-91791-6-0.

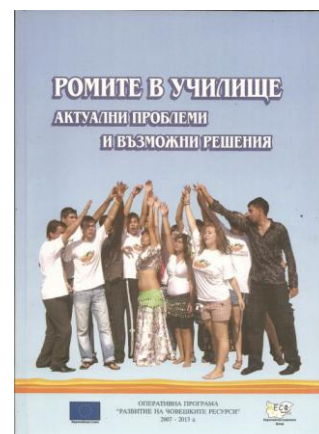
Анализирани са трудностите на ромските деца при общуване с носители на официалния език. На тази основа се

определят особеностите на методическата работа с ученици от ромски произход, за да преодолеят езиковите бариери и да повишат своята устна и писмена култура. Обучението е насочено към овладяване на комуникативни стратегии за въздействие чрез реч при общуване в конфликтни ситуации. Предлагат се и ситуационни игри, чрез които ученици от гимназиалния етап на СОУ могат да преодолеят задръжки в езиковото си развитие и да се приучат да встъпват в комуникативноцелесъобразен диалог в ситуации на официално и неофициално общуване.

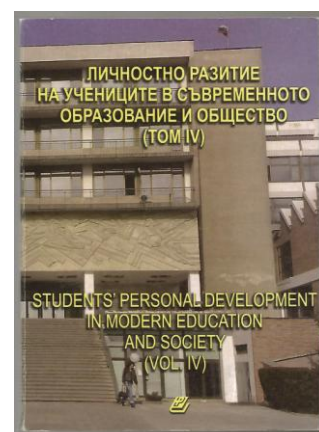
14. Танкова, Р. Обучение по бизнескомуникация на ученици от ромски произход. - В: *Ромите в училище*, Пловдив: Мидион ООД, 2009, с. 38 - 69. ISBN 978-954-91791-6-0.

Описани са теоретични аспекти при подготовката на ученици от ромски произход от гимназиалния етап на СОУ за участие в речева комуникация в сферата на деловите отношения. Акцентът е върху уменията на обучаваните да се самопрезентират успешно при интервю за назначаване на работа, а така също и да се приучат на етикетно поведение при осъществяване на делови контакти с бизнеспартньори. Предложени са и методи на обучение, подпомагащи овладяването на писмена делова комуникация.

15. Танкова, Р. Инвариантна структура на мултимедийните проекти за уроците по литература през началния етап на СОУ. - В: *Students` personal development in modern education and society (vol. IV)/Личностно развитие на учениците в съвременното образование и общество*, Благоевград*Санкт-Петербург: Унив. изд. Неофит Рилски, 2010, с. 131 - 141. ISSN 314-1996.

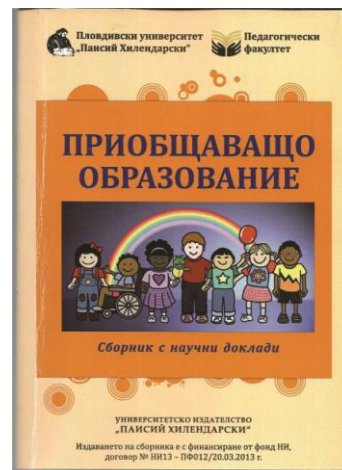
Предлага се инвариантна структура на мултимедийен урок по литература, състояща се от три основни компонента: предтекстова работа преди запознаването с литературната творба, чрез която се създават конкретни очаквания относно съдържанието на четивото; първи прочит на литературното произведение с водеща смислова догадка; методическа интерпретация на текста чрез интерактивни методи;

следтекстова работа за усъвършенстване на четивната техника и за задълбочаване на разбирането при четене чрез създаване на писмени текстове по повод на прочетеното.

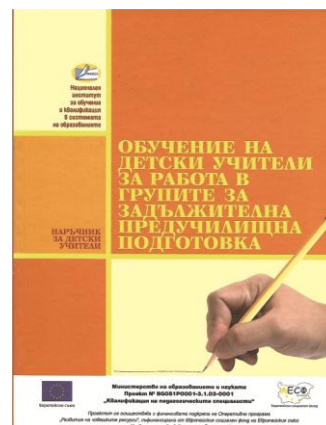
16. Танкова, Р. Образователна подкрепа за овладяване на грамотността при децата с доминиращ майчин език. - В: *Приобщаващо образование*, Пловдив: Унив. изд. Паисий Хилендарски, 2013, с. 45 - 66. ISBN 978-954-423-896-4.

Представя се проекция на комбинирания метод на оgramотояване, предложен в монографията, която е съобразена с особеностите на езиковата среда при оgramотояване на билингви, слабовладеещи българския език. По този теоретичен конструкт в момента се провежда експериментална двугодишна работа, резултатите от която ще бъдат докладвани при приключване на целия експериментален курс на обучение.

17. Танкова, Р. Подготовка на детето за участие в комуникация чрез текст. - В: *Обучение на детски учители за работа в групите за задължителна предучилищна подготовка*, София, 2013, с. 89 - 95.

Предлага се система на методическа работа с текста в условията на подготвителната за училище група. Съобразно с възможните ситуации за моделиране на текст за целите на конкретни комуникативни ситуации се предлагат дейности, които помагат на децата да се ориентират в структурите на текста и да съставят преразкази и съчинения с оглед на речевото общуване.

18. Танкова, Р. Дигитална среда в класната стая при оgramотояване на деца. - В: *Образование, общество, личност*, Пловдив: Унив. изд. Паисий Хилендарски, 2015, с. 64 - 77. ISBN 978-619-202-032-3.

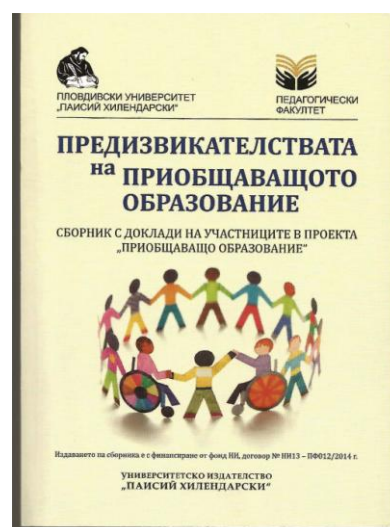
В статията се обосновава необходимостта да се обогатяват учебните ресурси в класната стая с дигитални образователни игри, свързани с оgramотояването. Предлага се систематизация на

съществуващи електронни игри в помощ на обучението по четене и писане, които са методически издържани и е препоръчително да се използват като учебен ресурс при ограмотяването на деца от подготвителна група и ученици от първи клас.

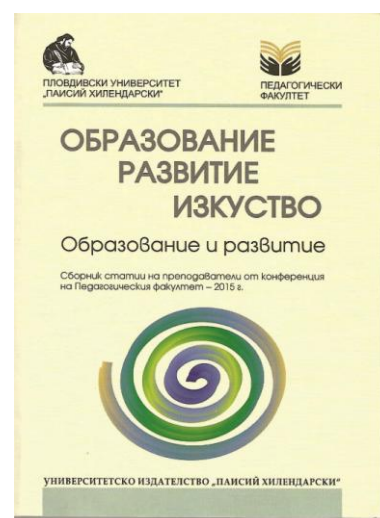
19. Танкова, Р. Приобщаване на децата и учениците от дигиталното поколение към света на книгите. - В: *Предизвикателствата на приобщаващото образование*, Пловдив: Унив. изд. Паисий Хилендарски, 2015, с. 27 - 44. ISBN 978-954-423-994-7.

Анализирант се причините за неуспех в методическата работа за приобщаване на учениците към света на книгите и въз основа а това се очертава профил на обучение, стимулрацо изграждането на детето като читател. Предлагаият модел на методическа работа е ориентиран към потребностите на съвременните деца и ученици от дигиталното поколение и е свързан с целенасочена работа, която започва от ранното детство и продължава до края на началното училище. Очакваният резултат е за всяко дете да се намери път, по който то да се приобщи към света на книгите.

20. Танкова, Р. Типология на стилистичните лесикални грешки в писмената реч на ученици от началния етап на СОУ. - В: *Образование, развитие, изкуство*, Пловдив: Унив. изд. П. Хилендарски, 2015, с. 265 - 278. ISBN 978-619-202-076-7.

Представя се изследване на стилистичните лексикални несвършенства в речта на 8-10-годишни ученици, за да се определят типичните грешки и да се очертаят перспективи за методическа работа, насочена към отстраняването им. Стремехът е към постигане на езикова точност и стилистична правилност на изказванията, чрез които малките ученици участват в речева комуникация.

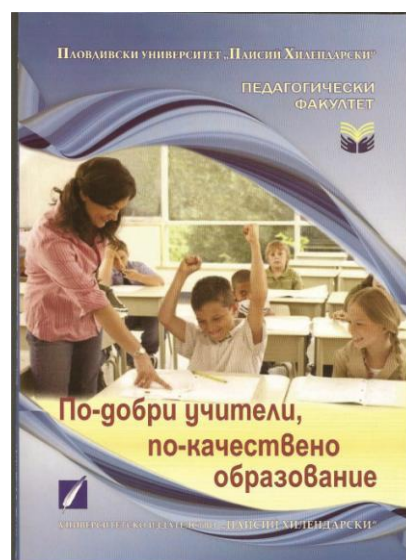
21. Танкова, Р. Алтернативи в началното обучение по правопис. - В: *Алтернативи в образованието*. Пловдив: Унив. изд. П. Хилендарски, 2015, с. 7 - 18.

Представя се експериментален курс за обучение по правопис в първи клас, който е съществено различен от учебната практика, установена като традиция в българското училище. Чрез предлаганата дидактическа технология у първокласниците се изгражда правописна наблюдателност, като те се учат да означават местата на възможните грешки, преди да пристъпят към изучаване на съответните правописни правила. По този начин се противодейства на интуитивния правопис, при който децата пишат думите така, както ги чуват, тъй като все още не владеят съответните книжовни норми.

22. Танкова, Р., Г. Цоков. Проектът "По-добри учители, по-качествено образование" като иновативна интервенция в подготовката на българските учители и училищни директори. - В: *По-добри учители, по-качествено образование*, Пловдив: Унив. изд. Паисий Хилендарски, 2015, с. 5 - 15. ISBN 978-619-202-073-6.

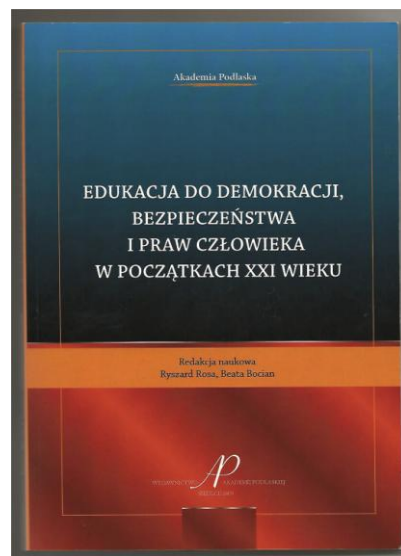
Представени са резултатите от изпълнение на проект, доказващ ефективността от прилагането на прогресивисткия подход при образователната подкрепа на новоназначени учители и директори в българските училища. Резултатите от изследването са основа за промени в учебните планове за обучение на студенти в магистърски програми от професионално направление "Педагогика". Очертава се прагматичен модел за подготовка на педагогически специалисти като образователни лидери.

2.2. НАУЧНИ СТАТИИ НА ЧУЖД ЕЗИК (7):

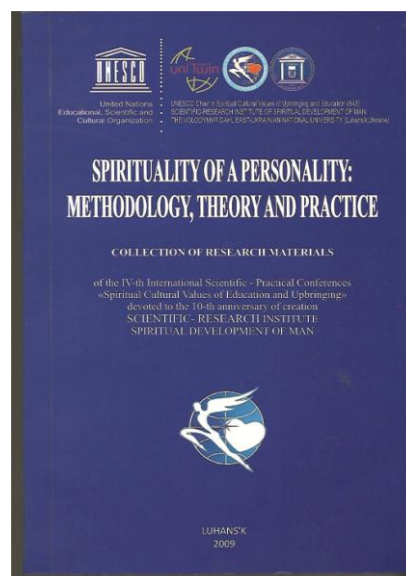
23. Tankova, R. Problemy w realizowania praw językowych dzieci z mowiacych po turecku mniejszosci etnicznych w Bulgarii. - В: *Edukacja do demokracji, bezpieczeństwa I praw człowieka w początkach XXI wieku*, Polska, Siedlce, 2009, 135-149. PL ISSN 0860-2719.

Анализира се ситуацията, при която децата от турскоговорещите етнически малцинства формално имат правото на достъп до образование, но поради слабото владеене на официалния език те нямат равен шанс с другите ученици. Причините за това са липса на адекватен модел на езиково обучение по български език в условията на доминиращ майчин език. С оглед на това се очертават теоретичен конструкт на обучение, чрез което се компенсират езикови дефицити. Чрез него се осигуряват възможности за осигуряване на езиковите права на децата от ромски и турски произход, в частност - правото им да изучават българския език съобразно нивото на своите езикови компетентности.

24. Танкова, Р. Развитие словотворческих способностей детей-билингвов в плане духовного развития. - В: *Spirituality of a personality: methodology, theory and practice*, Luhans'k, 2009, с. 101-110. УДК 37 037 ББК 74 200 51 Д 85.

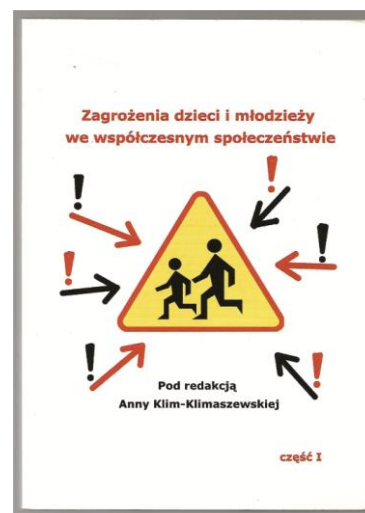
В статията се предлага методическа система за развитие на свързаната реч при билингви с доминиращ майчин език. Тази система е съобразена с билингвалната среда и е насочена към стимулиране на речевата активност на децата. Тя е апробирана с ученици от ромски и турски произход, но поради универсалния си характер може да бъде приложена към всички деца от етнически малцинства, които изпитват подобни затруднения. Резултатите са видими не само по отношение на езиковото развитие, но и при

изграждането на личността като цяло.

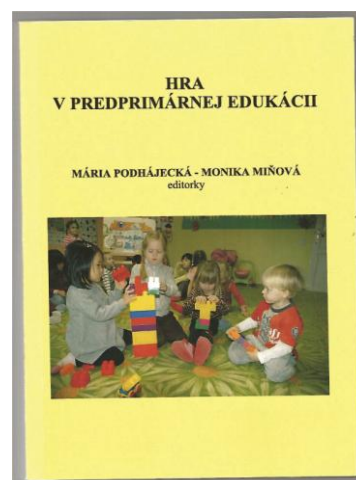
25. Танкова, Р. Уменьшение риска отпадения от школы среди детей, слабо владеющих официальным языком, В: *Zagrożenia dzieci mtodzieży we wspotcznym spoteczenstwie*, czesc 1, Polska, Siedlce, 2011, s. 233-241. ISBN 978-83-923929-2-7.

Публикацията е свързана с преодоляването на една от причините, поради които деца от ромски произход отпадат от училище, - трудностите в учебния процес, които произтичат от слабо владеене на официалния език. Целта е да се разкрият възможности за отстраняване на езиковата бариера. С оглед на това се предлага модел на компенсацио езиково обучение, което допълва традиционното обучение и осигурява успех при овладяването на българския език. Предложеният модел се разгръща в три модула - задължителна подготовка, езикови игри в следобедните занятия, ваканционни занимания в природно училище. Компенсациото обучение се осъществява върху основата на авторска дидактическа технология, осигуряваща ефективен преход от майчиния към официалния език.

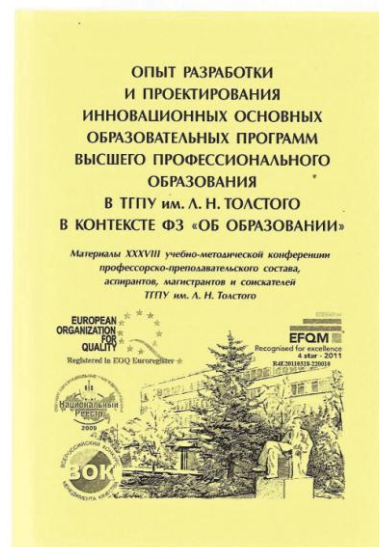
26. Tankova, R. Techniky rozvijania elementarnych čitatelskych zručnosti u deti predškolskeho veku. - *Hra v predprimárnej edukácii* Prešov, 2011, s.452-461. ISBN 978-80-555-0467-4.

Целта на настоящата разработка е да се предложи технологичен модел, чрез който учителят в детската градина може да помогне на децата да играят с букви и думи и по този начин да се научат да четат на елементарно равнище. Ако детето в предучилищна възраст желае да навлезе в света на буквите, чрез предложените от автора игри то може не само да се забавлява, но и неусетно да научи буквите и да направи своите първи успешни опити да чете думи и изречения.

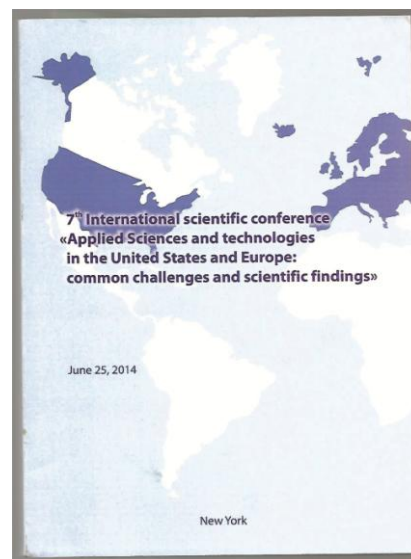
27. Танкова, Р. Мультимедийные проекты уроков развития связной речи. - В: *Опыт разработки и проектирования инновационных основных образовательных программ высшего профессионального образования*; Тула, 2011, с. 296-300. ISBN 978-5-87954-605-7.

Мултимедийното обучение все по-широко навлиза в училищната практика, а в методическата литература има дефицит от концепции за неговата организация. Ето защо в настоящата разработка се предлагат технологични решения, свързани с изготвянето на мултимедийни проекти на уроци за създаване на текст в началното училище. Целта е да се разкрият нови възможности за развитие на комуникативно-речевите способности на малките ученици.

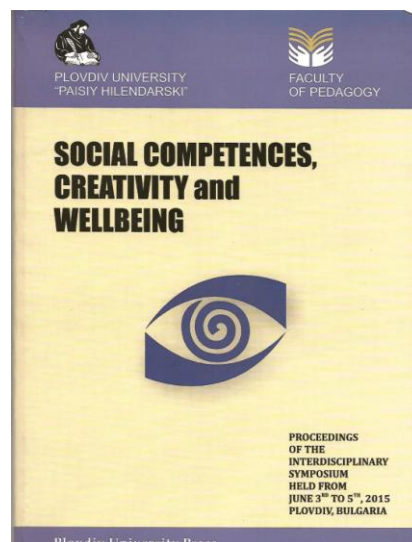
28. Tankova, R. Didactical technology for the education of 9-10 year old children to construct their own books as a product of artistic and creative activities. - In: *7th Conference "Applied Sciences and technologies in the United States and Europe: common challenges and scientific findings*, New York - USA, 2014, p. 78-87. ISBN 978-1-940260-18-1.

Предлага се дидактическа технология за усвояване на знания за книгите и за стимулиране на читателската активност на малките ученици. Тази технология е алтернатива на утвърдените училищни практики, при които обучението по извънкласно четене не се различава от обучението за възприемане на литературен текст. Целта е учениците да действат с всички компоненти на книгата, а не само да четат откъси от нейния текст.

29. Tankova, R. STIMULATING CREATIVITY IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN BY GETTING THEM CREATE THEIR OWN BOOKS. In: *SOCIAL COMPETENCES, CREATIVITY AND WELLBEING*, Plovdiv: University Press "Paisii Hilendarski". 2015, p. 84 - 88. ISBN 978-619-202-023-1.

Предлага се дидактическа технология за развитие на детската креативност чрез дейности по проекти. В тях децата създават собствени книжки, като работят в екип съобразно със своите силни страни. Целта е още в началното училище да се създадат условия за прояви на креативно детско поведение. То се реализира чрез създаване на педагогически условия, при които ученикът е свободен да изразява идеи, да ги обсъжда в екип със своите съученици, да проверява идеите си в практически дейности, чрез които натрупва собствен опит, от който се учи.

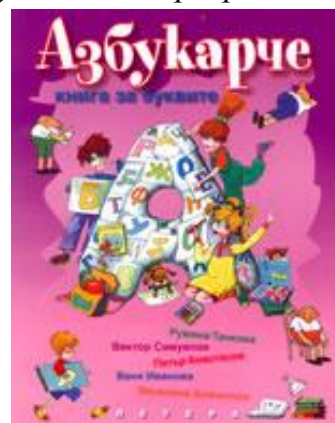

3. УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА ЗА СОУ (33):

3.1. УЧЕБНИЦИ ЗА СОУ (7):

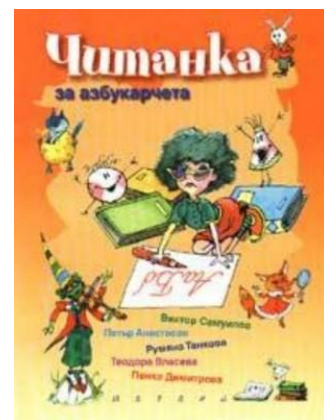
30. Танкова, Р., В. Самуилов и др. Азбукарче – книга за буквите. Пловдив: Летера, 2003. ISBN 954-516-416-6.

Азбукарче е буквар за първи клас, който е по учебната програма по български език и литература за първи клас от 2001 година. Чрез него се реализира методическа система за ограмотяване, в основата на която е тезата за учене чрез игра. Включени са занимателни задачи, подпомагащи усвояването на четенето. Към този буквар има и аудиокасета, която допълва дидактичния материал в първите уроци, при които липсват пълноценни текстове поради малкия брой изучени букви.

31. Танкова, Р., В. Самуилов и др. Читанка за азбукарчета. Пловдив: Летера, 2003. ISBN 954-516-417-4.

Читанката е в помощ на литературното обучение на първокласници. Тя съдържа художествени текстове от българската и световната детска класика, които са съобразени с четивните възможности на 6-7-годишните деца. Методическият апарат е съставен така, че да подпомага разбирането при четене и да стимулира читателската активност на малките ученици. Тази читанка се различава от другите по това, че в нея има рубрика за детски разсъждения по темата на изучаваната литературна творба. Това прави читанката по-достъпна и по-близка до художественото възприятие на първокласника.

32. Танкова, Р., К. Чернева, В. Иванова. Учебник по български език за втори клас. София: Просвета - София АД, 2003, 2007. 978-954-01-1942-7.

Учебникът реализира методическа система за обучение по български език, основана върху комуникативноречевия подход. Всяка от темите в учебника съдържа комуникативноречева задача, която представя изучаваните езикови факти и явления от гледна точка на функционирането им в конкретни ситуации на речево общуване. Акцентът в тази система е и върху овладяването на основните правописни норми. Ето защо преобладаващата част от учебните задачи са с правописен характер.

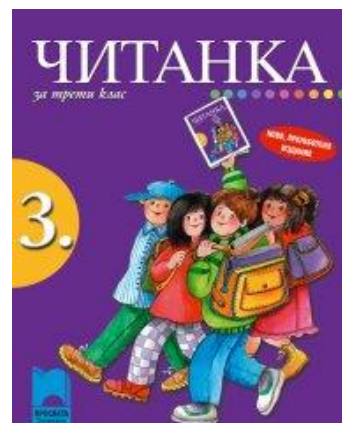
33. Танкова, Р., К. Чернева, В. Иванова. Учебник по български език за трети клас. София: Просвета - София АД, 2004, 2008, 2013. 978-954-01-2901-3.

Учебникът осигурява дидактически материал за обучение по български език, което е насочено както към развитие на лингвистичното мислене на третокласниците, така и към изграждане на тяхната комуникативна компетентност. Чрез него се реализира системно-структурният подход в обучението, като темите са подредени така, че да представят йерархичните отношения между езиковите единици. Наред с това всяка от темите включва и задачи за речево общуване, за да има пряка връзка между изучавания учебен материал и комуникативноречевата практика на малкия ученик.

34. Танкова, Р., Ц. Лалев. Читанка за трети клас. София: Просвета - София АД, 2004, 2008, 2013. 978-954-01-2902-0.

Читанката е основа за литературното обучение в трети клас. В нея са включени главно художествени текстове от различни жанрове - стихотворения, разкази, приказки, басни. Наред с това има и енциклопедични текстове, за да се научат третокласниците да правят разлика между художествен и нехудожествен текст. За уроците по

извънкласно четене са подбрани откъси от литературни произведения на известни български и чужди автори - Ангел Каралийчев, Асен Разцветников, Джани Родари, Луис Карол, Марк Твен и др.

35. Танкова, Р., К. Чернева, В. Иванова. Учебник по български език за четвърти клас. София: Просвета - София АД, 2005, 2009, 2011. 978-954-01-2215-1.

Учебникът е свързан с обучението по български език. Той е основа за провеждане на методическа работа, насочена както към овладяване на лингвистични знания, умения и компетентности, така и към формиране на умения у четвъртокласниците да създават текстове в писмена форма. Този учебник, както и другите два учебника (за втори и за трети клас) са с обособен раздел "Пиша, разказвам, съчинявам". Този раздел съдържа уроци, чрез които учениците съставят текстове чрез преразказване и чрез съчиняване.

36. Танкова, Р., В. Самуилов. Читанка за четвърти клас. София: Просвета - София АД, 2005, 2009, 2011. ISBN 978-954-01-2219-9.

Читанката е в помощ на литературното развитие на четвъртокласниците. Чрез нея се осъществяват дейности, насочени към изграждане на умения за художествено възприемане на литературен текст и към стимулиране на читателска активност. Въвеждат се и литературни понятия, чрез които да се осъществи преход от характерния за възрастта наивен реализъм към оформяне на естетически образован читател.

3.2. УЧЕБНИ ПОМАГАЛА ЗА СОУ (26):

37. Танкова, Р., К. Чернева, Г. Георгиева. Учебна тетрадка по български език за втори клас, №1, София: Просвета - София АД, 2003, 2007. ISBN 978-954-01-1943-4.

Учебната тетрадка съдържа дидактически материал, чрез който се реализират уроците за затвърдяване на усвоените знания. Тя обхваща темите, свързани със строежа на езика и с фонемната система на българския език. Основно място заемат темите, свързани с правописа на редуцираните гласни и на обеззвучените съгласни в края на думата. Важно място е отделено и на темите, отнасящи се до устното и писмено речево общуване.

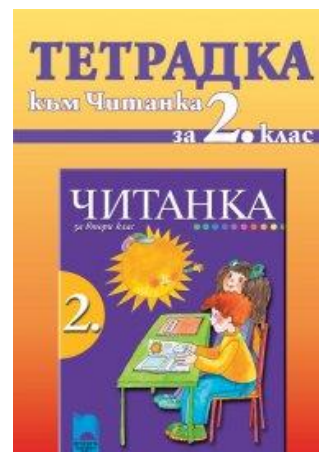
38. Танкова, Р., В. Иванова. Учебна тетрадка по български език за втори клас №2. София: Просвета - София АД, 2003, 2007. ISBN 978-954-01-1944-1.

Тази тетрадка осигурява обучението по български език през втората половина на втори клас. Чрез нея се провеждат уроците за затвърдяване на усвоените знания за частите на речта (съществителни имена, прилагателни имена и глаголи) и за видовете изречения по цел на изказването (съобщителни и въпросителни изречения).

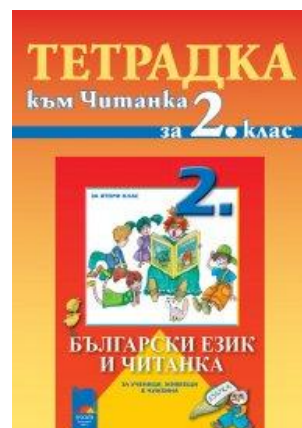
39. Танкова, Р., Т. Власева, П. Димитрова. Тетрадка към Читанка за 2. клас. София: Просвета - София АД, 2004, 2010. ISBN 978-954-01-1615-0.

Тетрадката разширява методическия апарат, включен в Читанката за 2. клас, като добавя към него учебни задачи, чрез които се задълбочава равнището на художествено възприемане на изучаваните литературни произведения. Преобладаваща част от тези учебни задачи имат занимателен характер. Те предпоставят както четене, така и писане на кратки текстове по повод на прочетеното.

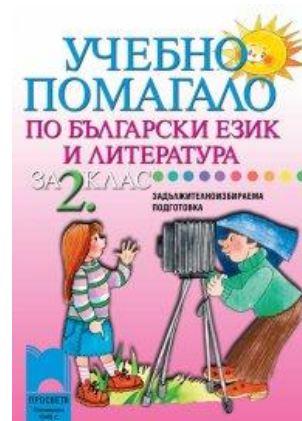
40. Танкова, Р., Т. Власева, П. Димитрова. Тетрадка към Читанка за 2. клас за ученици, живеещи в чужбина. София: Просвета - София АД, 2013. ISBN 978-954-01-2792-7.

Тетрадката осигурява методическа работа с литературни текстове, адаптирани за ученици, които живеят в чужбина и изпитват трудности при четенето поради слабо владение на българския език. Тя е свързана с аудиозаписи на художествените текстове от читанката, за да може учениците да възприемат изучаваните литературни творби както чрез четене, така и чрез слушане.

41. Танкова, Р. Учебно помагало по български език и литература за задължителноизбираема подготовка – втори клас. София: Просвета - София АД, 2003. ISBN 978-954-01-1472-9.

Учебното помагало е организирано така, че дава възможност за обобщение на наученото през седмицата както в уроците по четене с литературно-естетически характер, така и в уроците по български език и в уроците за формиране на комуникативно речеви умения. На учениците се предлага да прочетат литературен текст, който е подбран така, че съдържа многократни употреби на изучаваните езикови факти и явления. Учебните задачи към текста са свързани с проверка на разбирането при четене, с наблюдение на съответното езиково явление и със съставянето на кратък текст, свързан с прочетеното.

42. Танкова, Р., К. Чернева. Учебна тетрадка по български език за трети клас №1. София: Просвета - София АД, 2004, 2008. ISBN 978-954-01-2071-3.

Тетрадката подпомага овладяването на езиковите знания през първия срок на учебната година. Чрез нея се реализират уроците за задълбочаване на усвоените знания, умения и компетентности по темите за трудностите при писмено общуване, за редактиране на неправилно повторени думи и изрази, за правописа на думи

със струпани съгласни, за граматическите признаци на изучаваните части на речта и за морфемен анализ на думата.

43. Танкова, Р., В. Иванова. Учебна тетрадка по български език за трети клас №2. София: Просвета - София АД, 2004, 2008. ISBN 978-954-01-2072-0.

Тетрадката осигурява методически процеса на овладяване на езикови знания през втория срок на учебната година. Основните теми в нея са свързани с особеностите при употребата на лични местоимения, с определяне на лицето и числото на глаголите, с ориентация в трите глаголни времена (сегашно, бъдеще и минало свършено), с правописни особености при степенуване на прилагателните имена и с разграничаването на подбудителните и възклицателните изречения.

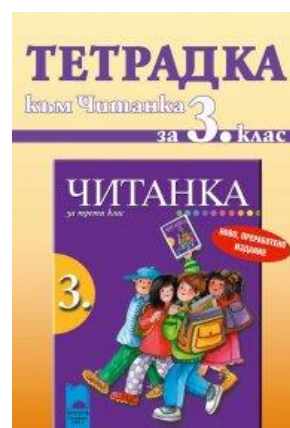
44. Танкова, Р., Л. Стефанова. Учебна тетрадка по български език и литература за трети клас №3. София: Просвета - София АД, 2004, 2013. ISBN 978-954-01-2903-7.

Тетрадката е за раздела "Пиша, разказвам, съчинявам", чрез който третокласниците се обучават да съставят текстове - преразказ на приказка, на басня, на разказ, на текст от енциклопедия. Учениците натрупват опит и в създаването на текст по серия картини, в съчиняване на приказка по подобие на друга, съчиняване по дадено начало, съчиняване по даден край, съчиняване по преживяно и съчиняване на приказка с любим литературен герой. Към всеки от уроците за създаване на текст е предвиден и урок за редактиране на написаното.

45. Танкова, Р., Т. Тошева, Е. Ролева. Тетрадка към Читанка за 3. клас. София: Просвета - София АД, 2004, 2011. ISBN 954-01-1616-3.

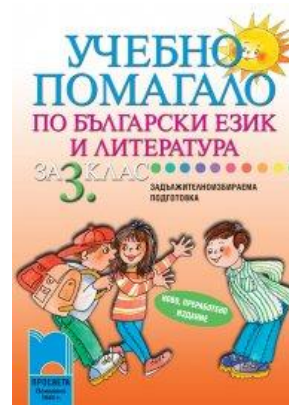
Тетрадката съдържа учебни задачи, които се отнасят към изучаваните в трети клас литературни произведения. Преобладават тестови задачи, чрез които се установява разбирането при четене, и задачи за писане на изречения и кратки текстове, чрез които

учениците преразказват или досъчиняват авторски текстове. Предвидени са и възможности за илюстриране чрез рисунка на откъси от съответния художествен текст.

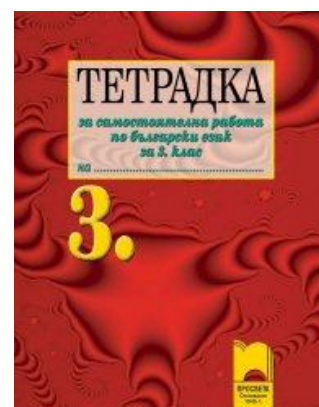
46. Танкова, Р. Учебно помагало по български език и литература за задължителноизбираема подготовка – трети клас. София: Просвета - София АД, 2004, 2013. ISBN 978-954-01-2834-4.

Помагалото дава възможност в уроците за задължителноизбираема подготовка да се обобщи наученото по български език и литература. В него са включени упражнения за четене с разбиране, с което се осигурява ранна подготовка за външното оценяване в края на четвърти клас. Всяка тема включва задачи за четене, езикови задачи и задачи за преразказване или съчиняване на текст в писмена форма.

47. Танкова, Р., П. Димитрова. Тетрадка за самостоятелна работа по български език за трети клас. София: Просвета - София АД, 2004, 2010. ISBN 978-954-01-1618-1.

Тетрадката съдържа 13 теми, като всяка от тях е разработена в два варианта - за първа и за втора група. Първата и последната тема са свързани с установяване на входното и изходното равнище на третокласниците, а останалите са за проверка на знанията по основните теми от учебната програма. Включени са разнообразни задачи, чрез които се проверяват и затвърдяват знанията на учениците - диктовки, тестове, задачи за преразказ и съчиняване на текст и др.

48. Танкова, Р., К. Чернева, В. Иванова. Тетрадка по български език за четвърти клас №1. София: Просвета - София АД, 2005, 2009, 2011. ISBN 978-954-01-2216-8.

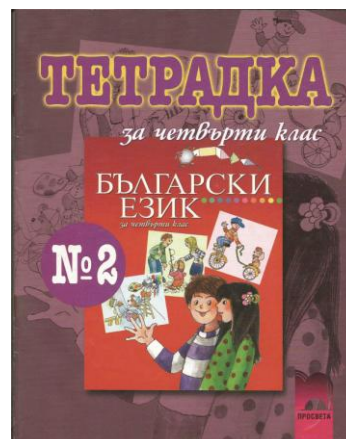
Тетрадката съдържа задачи за уроците, в които се затвърдяват новите езикови знания и умения. Задачите са занимателни, с игров характер и са съобразени с възрастовите особености на четвъртокласниците. Особено място е отделено на

учебните задачи за редактиране чрез добавяне, чрез заместване, чрез съкращаване и чрез разместване.

49. Танкова, Р., Л. Стефанова. Тетрадка по български език и литература за четвърти клас № 2. София: Просвета - София АД, 2005, 2009, 2011. ISBN 978-954-01-2217-5.

Тетрадката осигурява провеждането на уроците за затвърдяване на наученото по основните теми на обучението по български език - твърди и меки съгласни звукове; минало несвършено време в опозиция на минало свършено време; видове наречия; видове числителни имена; образуване на глаголите, членуване на прилагателните и числителните имена; употреба и правопис на глаголите, наречията и числителните имена и др.

50. Танкова, Р., Л. Стефанова. Тетрадка по български език за четвърти клас №3. София: Просвета - София АД, 2005, 2009, 2011. ISBN 978-954-01-2903-7.

Тетрадката съдържа учебни задачи за устно и писмено общуване и за развитие на свързаната реч. Чрез нея четвъртокласниците се обучават да съставят план на текст, да правят кратък и подробен преразказ, да преразказват откъси от книги и текстове от енциклопедии, да описват литературен герой, да съчиняват приказка по пословица, да отговорят чрез текст на въпрос към литературно произведение, да съчиняват гатанки в стихотворна форма.

51. Танкова, Р., Т. Тошева, Е. Ролева, П. Димитрова. Тетрадка към Читанка за 4. клас. София: Просвета - София АД, 2005, 2011. ISBN 978-954-01-1747-8.

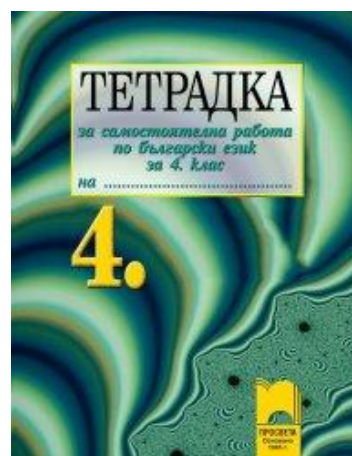
Тетрадката подпомага възприемането и осмислянето на художествените произведения от читанката. В нея са включени учебни задачи със занимателен характер, които доразвиват уменията на четвъртокласниците да разграничават изучаваните

литературни понятия, да разсъждават по изучаваната литературна творба, да изразяват в устна и в писмена форма свое мнение за автори и техни литературни произведения. По този начин се осигурява напредък както в литературното развитие на учениците, така и по отношение на техните комуникативноречеви умения.

52. Танкова, Р., П. Димитрова, Г. Георгиева. Тетрадка за самостоятелна работа по български език за четвърти клас. София: Просвета - София АД, 2005. ISBN 978-954-01-1778-2.

Тетрадката осигурява възможности за текущ контрол върху усвояването на езиковите знания, умения и компетентности на всеки от етапите от обучението по български език в четвърти клас. Едновременно с това тя е в помощ на учениците при задълбочаване на изучаваните нови знания - за видовете изречения по състав (просто и сложно изречение), за разграничаване на наречията и числителните имена от другите части на речта. Включени са и много диктовки, чрез които учениците усъвършенстват своите правописни умения. Предвидени са и задачи за съставяне на кратък преразказ и за съчиняване по предложени опори.

53. Танкова, Р. Учебно помагало по български език и литература за задължителноизбираема подготовка – четвърти клас. София: Просвета - София АД, 2005, 2013. ISBN 978-954-01-2835-1.

Помагалото съдържа 32 теми по български език и литература за четвърти клас, в които са включени произведения от изучаваните литературни жанрове; граматически, правописни и пунктуационни задачи; задачи за преразказ и съчинение. Към текстовете са предложени тестови въпроси в помощ на подготовката на четвъртокласниците за националното външно оценяване в края на началното училище. Помагалото надгражда усвоените знания по български език и литература, като ги задълбочава и

разширява. То съдейства за повишаването на езиковата култура на учениците и за развитието на уменията им за участие в речева комуникация.

54. Танкова, Р. и др. Тестови задачи и упражнения за четвърти клас. София: Просвета - София АД, 2005. ISBN 954-01-1822-0.

Помагалото е издадено преди въвеждането на новия формат за оценяване на резултатите от обучението по български език и литература в края на началния етап на СОУ. В него се съдържат тестови задачи в три варианта, което позволява работа по групи, а така също и размяна на решенията между учениците в класа. То служи и за самостоятелна подготовка, като по този начин осигурява възможности за повече упражнения при подготовката за националното външно оценяване по български език и литература в края на началното училище.

55. Танкова Р. Петминутки за първи клас. София: Просвета - София АД, 2008, ISBN 978-954-01-2368-4.

Помагалото е джобен формат, което дава възможност за учене чрез забавление в свободното време. То включва тестови задачи, всяка от които е разположена самостоятелно на една страница и се изпълнява в рамките на не повече от пет минути.

56. Танкова Р. Аз правя книжки. София: Просвета - София АД, 2009, ISBN 978-954-01-2275-5.

Албумът съдържа материали, от които учениците изготвят пет самостоятелни книжки, като отрязват страниците им и ги подреждат в книжно тяло, на което поставят корици. След изработването на петте книжки, от корицата на албума се приготвя папка за книжките. По този начин чрез игра учениците навлизат в света на книгите. Албумът може да се използва в проектна дейност с интердисциплинарен характер - в уроците по домашен бит се сгъват и нарязват страниците, в уроците по изобразително изкуство се правят илюстрациите, а в уроците по български език се пишат текстовете. Тези дейности може да се осъществят и вкъщи с помощта на родителите. Този

албум е използван като дидактичен материал в редица научни изследвания на автора.

57. Танкова Р. Петминутки за втори клас. София: Просвета - София АД, 2009, ISBN 978-954-01-2469-1.

Всяка петминутка е с характер на тестова задача по съответната тема от учебника. Книжката може да се използва в края на всеки урок по български език. Подходяща е и за самостоятелна работа в свободното време за второкласниците.

58. Танкова Р. Петминутки за трети клас. София: Просвета - София АД, 2010, ISBN 978-954-01-2423-0.

Книжката е предназначена за самоконтрол върху усвояването на знанията по основните теми от обучението по български език в трети клас. Едновременно с това тя служи и за допълнителни упражнения, чрез които третокласниците задълбочават своите езикови знания. Тя може да се използва както в урочни, така и в извънурочни дейности.

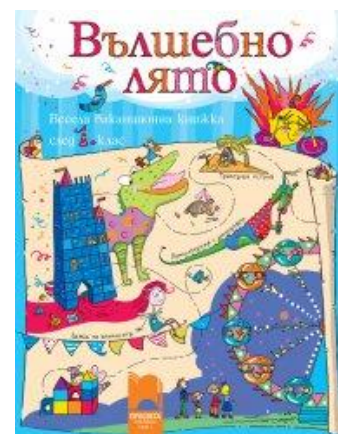
59. Танкова Р. Петминутки за четвърти клас. София: Просвета - София АД, 2010, ISBN 978-954-01-2551-0.

Петминутките подпомагат ученика при усвояването на новите лингвистични понятия, включени в учебната програма за четвърти клас. Чрез лабиринти, кръстословици и пъзели учениците в забавна форма се упражняват да разграничават изучаваните части на речта; да откриват изречения, различни по цел на общуване; да редактират правописни и пунктуационни грешки и т.н.

60. Танкова Р., А. Манова и др. Вълшебно лято след 1. клас. София: Просвета - София АД, 2015. ISBN 978-954-01-3061-3.

Помагалото е предназначено за самостоятелна работа през ваканционните дни. То предоставя възможност за интересно и увлекателно затвърдяване на изученото в първи клас. Децата се включват в серия от приключения край морските вълни, в планината и на

село при баба и дядо. За да преживеят весели ваканционни дни с героите на историята, те трябва да пишат, да смятат, да разказват за природата и за света около себе си. По този начин те са участници в игра, която печелят, като прилагат своите знания и умения.

61. Танкова Р., А. Манова и др. Вълшебно лято след 2. клас. София: Просвета - София АД, 2015. ISBN 978-954-01-3062-0.

Ваканционната книжка е изградена като приказен сюжет, чрез който се разказва фантастична история за необикновена страна Лудория. За да преминат през всички епизоди на историята, учениците преодоляват препятствия, които изискват знания от областта на българския език и литература, на математиката и природните науки. По този начин децата се учат, забавлявайки се с игри.

62. Танкова Р., А. Манова и др. Вълшебно лято след 3. клас. София: Просвета - София АД, 2015. ISBN 978-954-01-3111-5.

Помагалото е в помощ на учениците при прехода от трети към четвърти клас. По време на своята ваканция те имат възможност да участват във вълнуващи приключения заедно с кучето детектив Лупо. Така те научават колко важно е детективите да умеят да боравят с думите и числата, да знаят чужди езици и всевъзможни факти за природата и историята. По този начин децата не само си припомнят наученото в трети клас, но и усвояват изпреварващо знания от учебното съдържание за четвърти клас.

